

ผ้าซิ่นตีนแดง

ผ้าซิ่นตีนแดง หรือ ผ้ามัดหมี่ตีนแดง เป็นผ้าไหมทอมือเอกลักษณ์ท้องถิ่นของชาวอำเภอพุทไธสง และอำเภอนาโพธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์ หรือที่เรียกชื่อตามภาษาท้องถิ่นว่า “ซิ่นหัวแดงตีนแดง” ที่กล่าวกันว่าเป็นผ้าซิ่นตามแบบของกลุ่มชนซึ่งสืบเชื้อสายจากบรรพบุรุษที่เป็นคนลาว สันนิษฐานว่าเป็นผ้าในวัฒนธรรมของชาตินลาว ทอขึ้นครั้งแรกโดยช่างทอผ้าในคุ้มของพระยาเสนาสงคราม เจ้าเมืองคนแรกของอำเภอพุทไธสง เมื่อประมาณ 200 กว่าปีมาแล้ว ในอดีตนิยมทอให้เด็กและคนวัยหนุ่มสาวสวมใส่เพราะมีสีสดใส และถือว่า ผ้าซิ่นตีนแดง เป็นผ้ามงคล คนหนุ่มสาวมักนิยมสวมใส่ในงานบุญ และในงานแต่งงานซึ่งฝ่ายหญิงนิยมใช้ผ้าซิ่นตีนแดงสำหรับไหว้ผู้ใหญ่ทางฝ่ายชาย แต่ต่อมาเมื่อมีการสืบทอดภูมิปัญญาการทอผ้าซิ่นตีนแดงจากรุ่นสู่รุ่น จึงได้พัฒนาการทอให้ใช้ได้สำหรับผู้ใหญ่สวมใส่ ในงานบุญ เช่น งานเข้าพรรษา งานทอดกฐิน งานบวช งานบุญบั้งไฟ หรืองานประเพณีสำคัญต่างๆ จนในปัจจุบันสตรีในท้องถิ่นแถบอำเภอพุทไธสง และอำเภอนาโพธิ์ ทุกครัวเรือนจะต้องมี ผ้าซิ่นตีนแดงไว้ประจำบ้านหรือประจำตัวทุกคน

โครงสร้างของผ้าซิ่นตีนแดงประกอบด้วยสามส่วน คือ ส่วนหัวซิ่น ส่วนตัวซิ่น และส่วนตีนซิ่น โดยส่วนหัวซิ่น และตีนซิ่นจะทอเป็นผ้าไหมพื้นสีแดงสด อันเป็นเอกลักษณ์ดั้งเดิม จึงเรียกว่า ซิ่นหัวแดงตีนแดงนั่นเอง ส่วนตัวซิ่นจะตกแต่งด้วยลวดลายมัดหมี่เต็มตลอดพื้นที่ โดยลวดลายที่นิยม มีทั้งลวดลายแบบจารีตโบราณดั้งเดิม และลวดลายที่มีการประยุกต์สร้างสรรค์จากลายโบราณมาทอผสมผสานร่วมกันให้เป็นลวดลายร่วมสมัยมากขึ้น





